Trafikförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-10

Ärende
TN 2020-1208

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

Trafiknämnden
2020-10-19 punkt 13

Svar på skrivelse angående påstått biljettfusk under covid-pandemin

Ärendebeskrivning

Svar på skrivelse från Vänsterpartiet innehållandes frågor om andelen fusk och svinn under Corona-pandemin/krisen.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelse från (V) angående påstått biljettfusk under covid-pandemin, inkommen 25 augusti 2020.

Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att trafiknämnden beslutar följande.

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

Vänsterpartiet ställer i skrivelsen frågor kring hur ansvarigt regionråd och förvaltningen kommit fram till ett kraftigt ökat fusk under corona/covid-pandemin som ett argument för att återinföra och utföra fler biljettkontroller.

1. *Hur definierar trafikförvaltningen fusk respektive svinn?*

Fusk definieras som händelser där resenären genomför en resa i SL-trafiken med ogiltig biljett eller helt saknar biljett.

Svinn definieras som händelser där resenären på grund av brister i SL:s försäljning inte kunnat köpa biljett, köpa rätt biljett eller kunnat visera sig för resan.

2. *Hur stor är andelen fusk under Corona-pandemin?*

Trafikförvaltningens bedömning är att fusket har ökat kraftigt under pandemin då de systematiska biljettkontrollerna helt upphörde flera månader under våren. Beslutet om att inte tillåta påstigning i bussarnas framdörrar där mötet med föraren, som tidigare bland annat hade till uppgift att kontrollera biljetterna, därmed inte kunnat ske har också bidragit till ökad uppfattning att giltig biljett inte behövs för att åka buss, det vill säga ökat fusk.

Under augusti 2020 kontrollerades 80 654 st resenärer av biljettkontrollen som utfärdade 3 416 st tilläggsavgifter. Under motsvarande period augusti 2019 kontrollerades 413 930 st resenärer och det utfärdades 2 515 st tilläggsavgifter. Trafikförvaltningens slutsats är att fusket har ökat kraftigt under pandemin då endast ca 20% av biljettkontrollerna under motsvarande period genomförts under 2020 och trots det har fler tilläggsavgifter utfärdats.

Den traditionella mätmetoden avseende fusk har inte kunnat användas under pandemin på grund av restriktioner om trängsel.

3. *Hur stor är andelen svinn under Corona-krisen?*

Svinnet under Corona-krisen har ej kunnat mätas. Exempelvis har reskassan inte kunnat valideras på buss då påstigning i framdörrarna inte är tillåten, vilket har genererat svinn för SL.
Om resenär haft en ej aktiverad reskassa har inte tilläggsavgift utfärdats vid en biljettkontroll.

4. *Hur har man gått tillväga för att komma fram till ovanstående andelar?*

För att få fram andelen fusk jämförs antalet kontrollerade resenärer augusti 2020, som var 80 654st, med motsvarande period föregående år, som var

413 930st, samt även utfärdade tilläggsavgifter, som var 3416st under augusti 2020 och 2515st under augusti 2019.

5. *Hur statistiskt säkra är siffrorna?*

Enligt avtal tillhandahåller leverantören en teknisk lösning för kontroll av biljetter och utfärdande av tilläggsavgifter. Den tekniska lösningen består av handhållna enheter och en backofficelösning. Vår bedömning är därmed att statistiken för antal kontrollerade biljetter och utfärdade tilläggsavgifter är korrekt.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef Trafikavdelningen

Region Stockholm

SKRIVELSE
2020-08-25

Trafiknämnden

Vänsterpartiet

Angående påstått biljettfusk under covid-pandemin

Under sommaren har det från ansvarigt regionråd och förvaltningen framhållits att fusket ökat kraftigt under Corona/Covid-pandemin som ett argument för att återinföra och utföra fler biljettkontroller. Siffrorna bakom påståendena om den kraftiga ökningen har inte alltid varit tydliga. Det har i svepande ordalag pratats om ”pandemiplankare” och att fusket ökat kraftigt. Vänsterpartiet ser det som problematiskt att man tenderar att dra alla över samma kam och inte skiljer på de som inte blippar sina kort ombord på bussarna för att det inte går eller av någon annan orsak inte lyckas göra rätt för sig, respektive dem som aktivt och medvetet undviker att betala. Vi har tidigare efterfrågat en tydligare redovisning av hur mycket som utgör svinn respektive fusk, och hur metoden ser ut för att avgöra det. Att svepande skuldbelägga resenärer är olyckligt och inte ett sätt att välkomna dem tillbaka till kollektivtrafiken när krisen är över och vi måste öka kollektivtrafikresandet rejält i relation till bilismen för att rädda klimatet och miljön.

Istället för att i svepande ordalag beskylla resenärer för fusk borde man snarast underlätta för resenärerna att göra rätt för sig. Vi i Vänsterpartiet har länge förespråkat öppen spärrlinje och ingång genom bussarnas alla dörrar. Ett system där resenärerna gör rätt för sig vid tillgängliga viseringsmaskiner. Med dessa på plats skulle resenärerna ha möjlighet och vara vana att göra rätt för sig även utan att passera föraren.

Med hänvisning till ovanstående vill vi ha svar på följande frågor:

1. Hur definierar trafikförvaltningen fusk respektive svinn?
2. Hur stor är andelen fusk under Corona-pandemin?
3. Hur stor är andelen svinn under Corona-krisen?
4. Hur har man gått tillväga för att komma fram till ovanstående andelar?
5. Hur statistiskt säkra är siffrorna?